

KOMENSKÉHO NÁMESTIE BRATISLAVA

KRAJINNÁ ARCHITEKTÚRA

K1. SPRIEVODNÁ SPRÁVA – KOMENSKÉHO NÁMESTIE

Miesto: Hlavné mesto SR Bratislava, Primaciálne námestie 1,
Bratislava, PSČ 814 99, SR

Číslo parcely: 21385/1, 21385/2, 21385/3, 21386/1, 21386/2

Investor: Hl. mesto SR Bratislava, Primaciálne nám. 1, 814 99
Bratislava

Zodpovedný projektant: Ing. Antonín Němec
Ing. Natália Gottschallová
mobil: +421 918 721 966
@mail: nemec@zaan.sk

Dátum: 11/2021

OBSAH

ÚVOD

K.01 POUŽITÉ PODKLADY

K.02 ÚZEMNÉ PODMIENKY

K.03 STRUČNÝ POPIS ARCHITEKTONICKÉHO RIEŠENIA SADOVÝCH ÚPRAV

K.04 DRUHOVÁ SKLADBA

K.05 ŠPECIFIKÁCIA DREVÍN A KROV

K.06 PLÁN ÚDRŽBY

K.06.1 ÚDRŽBA STROMOV (*LIQUIDAMBAR STYRACIFLUA*)

K.06.2 ÚDRŽBA POPÍNAVÝCH DREVÍN

K.06.3 ÚDRŽBA TRÁV A TRVALIEK

K.06.4 ÚDRŽBA TRÁVNIKA

ÚVOD

Sadové úpravy tvoria neodmysliteľnú súčasť komponovania verejných priestorov. V posledných rokoch pociťujeme neustále silnejšiu potrebu obklopovať sa zeleňou. Príjemné prostredie pre pobyt je v dnešnej dobe nevyhnutnosťou. Okrem estetického zážitku vplýva pozitívne aj na duševné zdravie. V projekte sadových úprav Komenského námestia je použité stromoradie z listnatých stromov a množstvo zaujímavých popínavých rastlín.

K.01 POUŽITÉ PODKLADY

K vyhotoveniu návrhu sadových úprav boli použité podklady – NÁVRHOVÁ SITUÁCIA s pozíciou okolitých budov a vymedzením hraníc navrhovaného územia. Ďalej mapy a podklady s údajmi poveternostných podmienok územia.

K.02 ÚZEMNÉ PODMIENKY

Okres Bratislava I – mestská časť Staré Mesto, v ktorej sa nachádza i navrhované Komenského námestie, je historické centrum mesta. V blízkosti sa nachádza nábrežie Dunaja a hradný vrch. Centrum mesta je mestskou pamiatkovou rezerváciou. Konkrétne námestie sa nachádza hneď vedľa budovy Slovenského národného divadla.

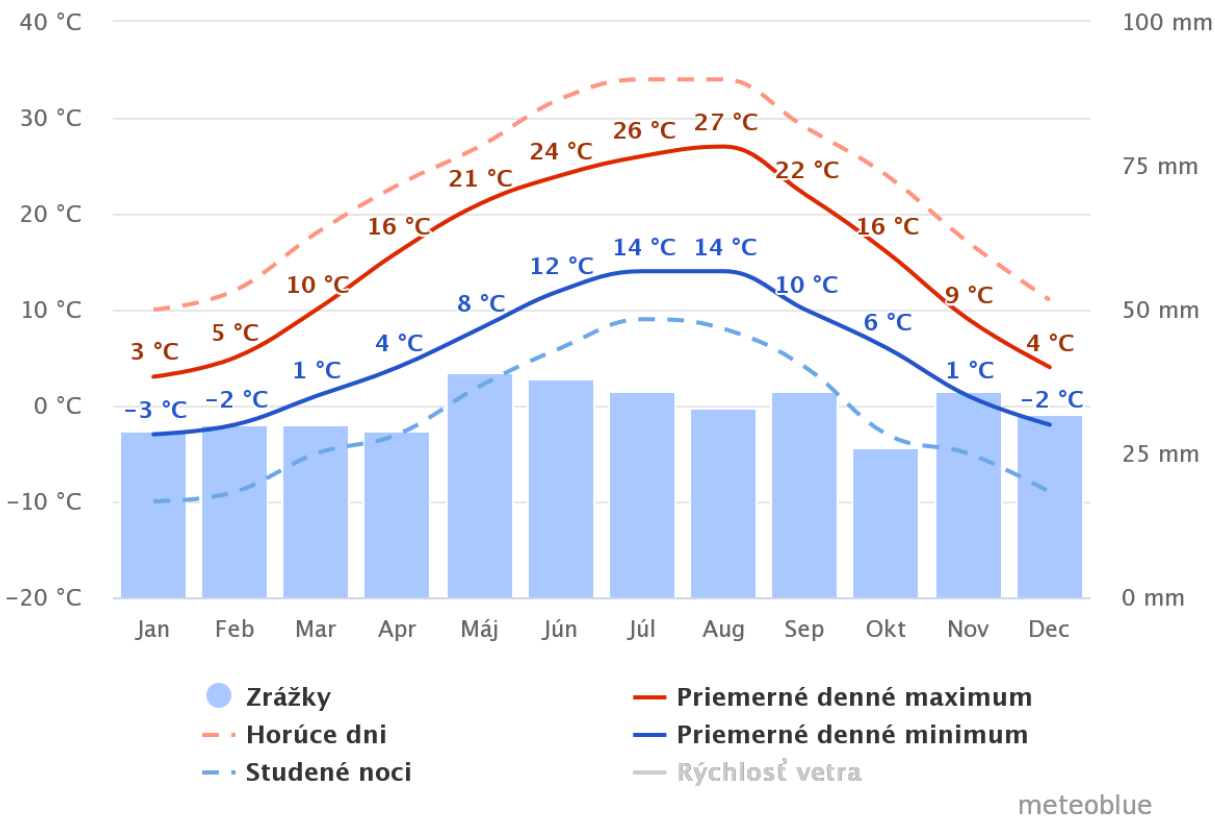
Priemerná nadmorská výška Starého Mesta je 138 m n. m. a rozloha je 9,59 km².

Zdroj: <https://sk.wikipedia.org/> (Bratislava – mestská časť Staré Mesto)

Nasledujúce grafy názorným spôsobom predstavujú záujmovú oblasť a územie.

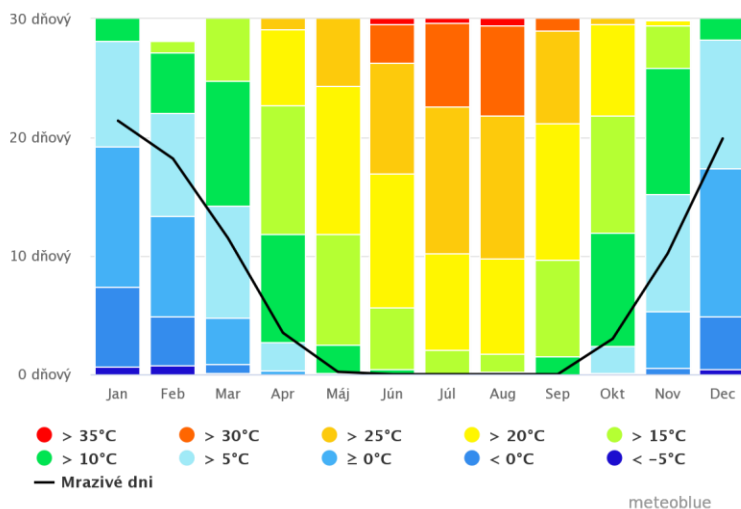
Graf 1 – Priemerné teploty a úhrn zrážok

Priemerné denné maximum“ (plná červená čiara) zobrazuje maximálnu teplotu priemerného dňa v každom mesiaci pre Bratislava – mestská časť Staré Mesto. A naopak, “priemerné denné minimum“ (plná modrá čiara) zobrazuje priemernú minimálnu teplotu. Horúce dni a studené noci (prerušovaná červená a modrá čiara) ukazujú priemer najhorúcejších dní a najchladnejších nocí v každom mesiaci za posledných 30 rokov.

Bratislava spadá do teplejších oblastí v rámci Slovenska. Z grafu je vidieť, že priemerná teplota v letných mesiacoch sa pohybuje okolo 26–28°C avšak v najhorúcejšom období teplota môže dosahovať až 35°C. Na tieto pomery reaguje aj návrh sadových úprav, kde sa objavuje niekoľko vzrastlých stromov a množstvo popínavej vegetácie, ktoré budú poskytovať tieň aj v takomto období. Naopak, z grafu je vidieť, že na území je možný výskyt mrazov, a preto boli volené druhy rastlín, ktoré znesú i hodnoty pod 0°C.

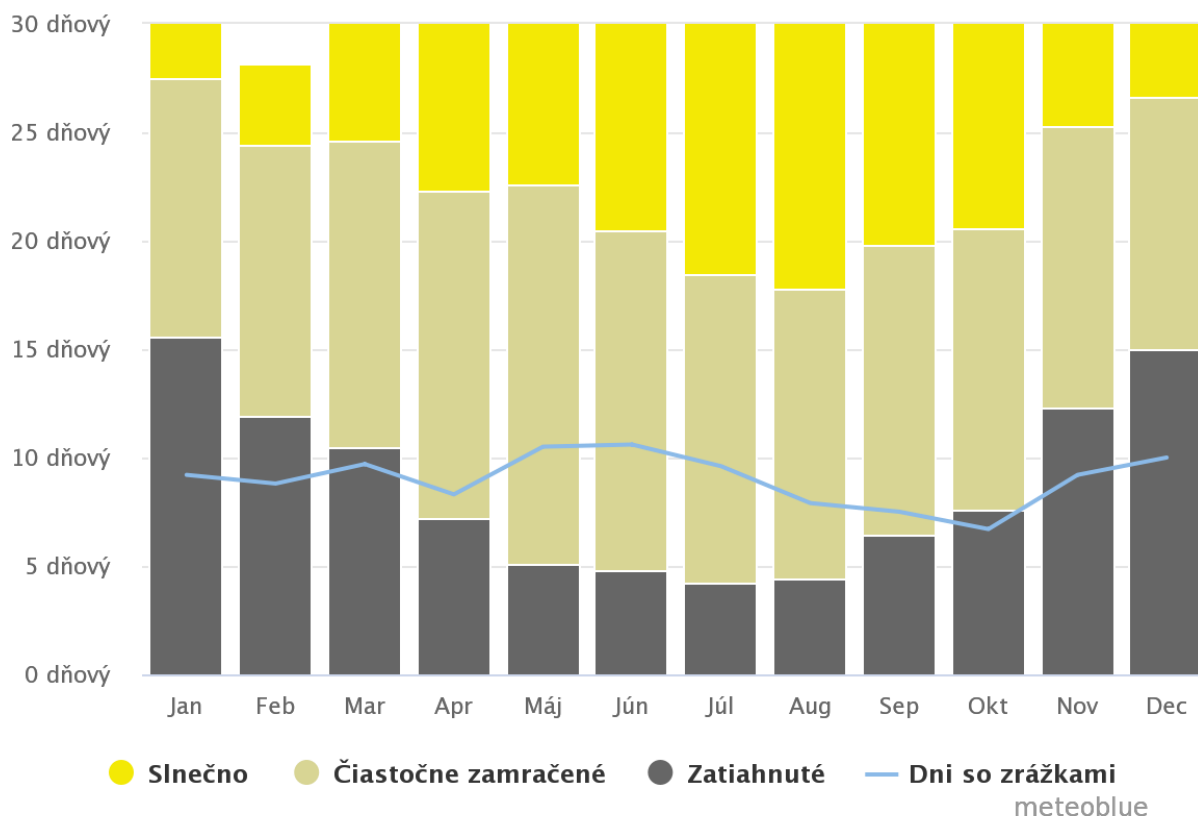
Graf 2 – Najvyššie teploty vzduchu (°C) – zobrazuje koľko dní v mesiaci dosiahne určitú teplotu.

Graf 3 – Priemerný počet oblačných, slnečných a daždivých dní

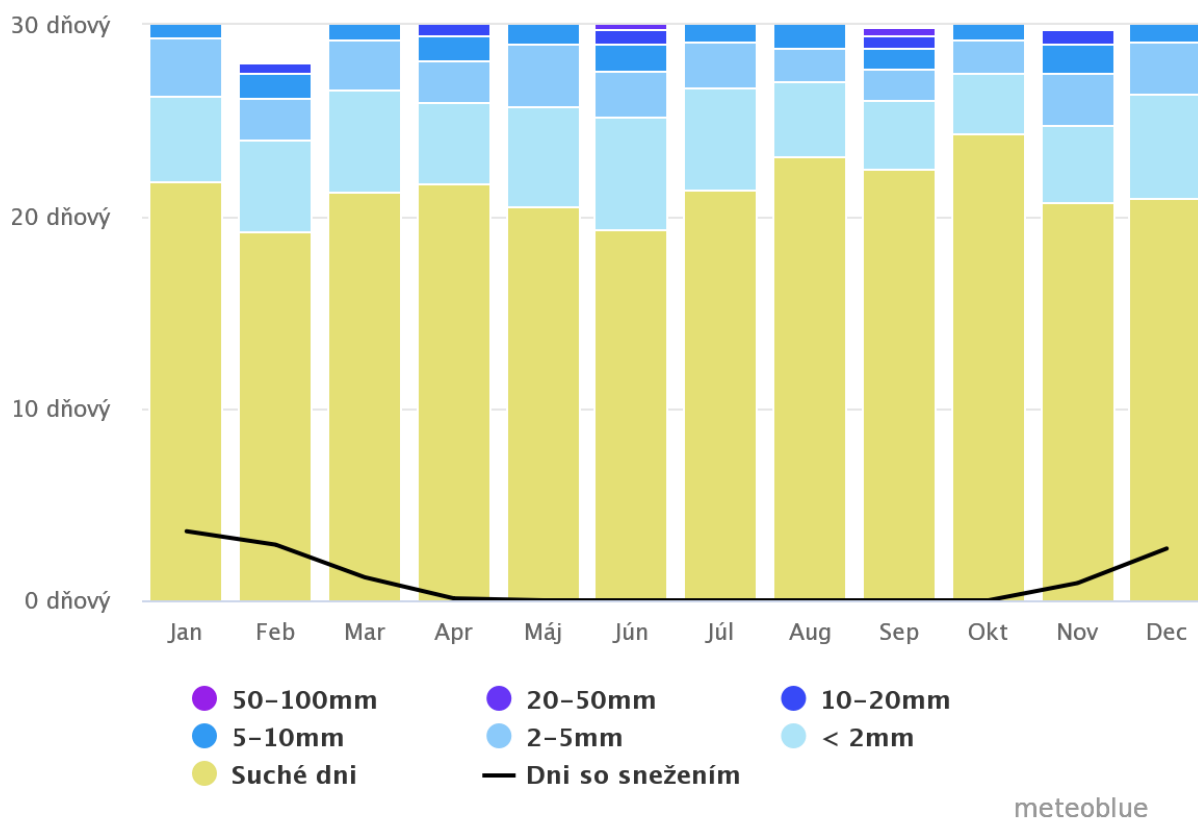
Graf zobrazuje počet slnečných, polooblačných, zamračených a daždivých dní v mesiaci. Dni s menej než 20% výskytom oblakov sa považujú za slnečné, s 20–80% výskytom oblakov za polooblačné a s viac než 80% výskytom za zamračené.

Z grafu vyplýva, že počas celého roka prevládajú slnečné a čiastočne zamračené dni nad úplne zamračenými.

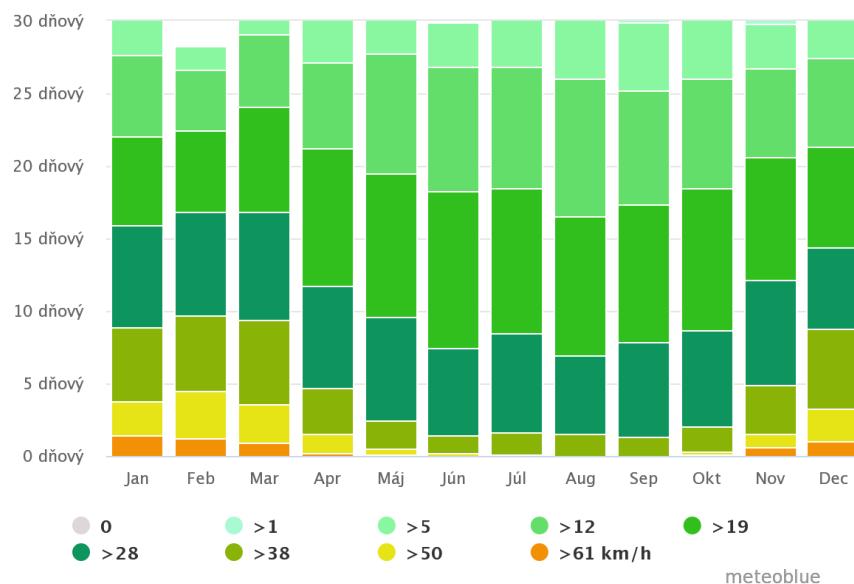
Graf 4 – Priemerné množstvo zrážok (mm) – zobrazuje počet dní v mesiaci, v ktorých spadne isté množstvo zrážok.

Z grafu je možné vyčítať, že približne 22 dní v mesiaci je suchých, čiže bez akýchkoľvek zrážok. Navrhované námestie je uzavreté budovami, čiže je potrebné počítať so zrážkovým tieňom, ktorý však bude minimálny kvôli jeho rozlohe. Z grafu je viditeľné, že i napriek tomu, že sa jedná o verejný priestor, je nutné zabezpečiť pravidelné zavlažovanie rastlín a trávniku. Návrh zavlažovacieho systému je priložený v projektovej dokumentácii sadových úprav.

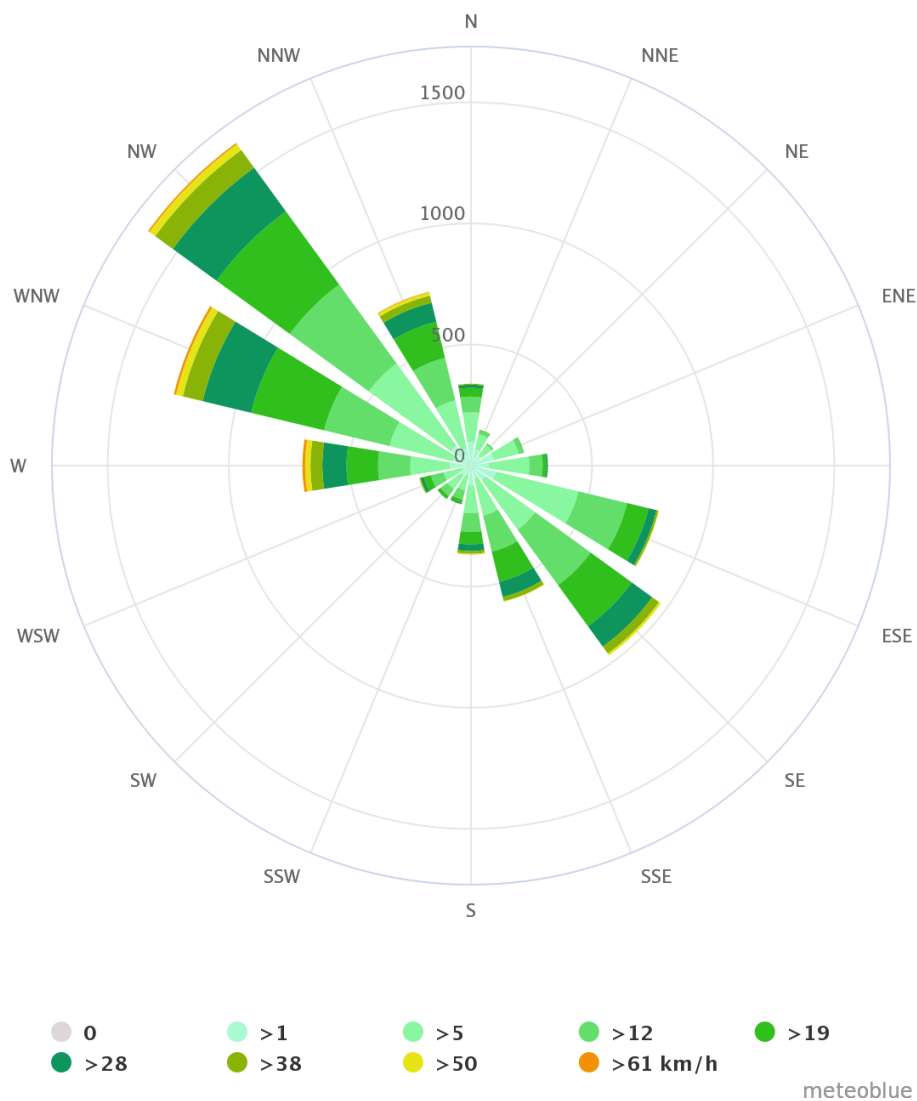
Graf 5 – Priemerné rýchlosti vetra (km/h) - zobrazuje počet dní v mesiaci, kedy sa očakáva dosiahnutie istej rýchlosti vetra.

Veterné pomery sú dôležitou klimatickou charakteristikou, pretože značne ovplyvňujú priebeh meteorologických prvkov ako napríklad teplotu vzduchu, výpar, snehovú pokrývku, výskyt hmiel a iné.

Z grafu vyplýva, že územie nespadá do území s výraznou veternosťou, ale pri výsadbe stromov je nutné voliť podzemné i nadzemné kotvenie stromu (proti smeru hlavného SZ prúdenia).

Graf 6 – Veterná ružica – početnosť smerov

Podobne ako v Bratislave prevláda na danom území SZ vietor, teda vietor fúka od severozápadu na juhovýchod. Čiastočnú bariéru proti tomuto vetru tvoria okolité budovy. Na navrhovanom námestí sa nepredpokladá vznik špecifického prúdenia vzduchu, ktorý by výrazne a negatívne ovplyvnil plánovanú výsadbu.

Zdroj: <https://www.meteoblue.com/>

K.03 STRUČNÝ POPIS ARCHITEKTONICKÉHO RIEŠENIA SADOVÝCH ÚPRAV

Podstatou myšlienky je jednoduchosť, čisté tvary a línie v rámci stavebno-architektonického stvárnenia. Organické krivky bude na námestí bude dopĺňať navrhovaná vegetácia. Dominantným prvkom je jednoduchá, oceľová pergola s popínavými rastlinami, ktoré vytvoria požadovaný tieň. Vybrané sú zaujímavé druhy zemolezu a plamienku. Ich netradičné kultivary zaujmú svojimi farbami a kvetmi. Výraznými akcentami pergoly sú popínave dreviny ako pavinič trojlaločný a tradičná popínava ruža. V obdĺžnikovom trávnaťom záhone situovanom paralelne s pergolou bude vysadených 5 dominantných ambrovníkov, ktoré sa na jaseň výrazne farbía a budú vytvárať tienistú časť celého námestia.

Smerom k budove divadla je v druhom obdĺžnikovom záhone umiestnené sochárske dielo z travertínu, ktoré má byť dominantou tejto časti, preto je v záhone volená výsadba z podrostových trvaliek – zimozelene väčšej s fialovými a bielymi kvetmi, z hadovníka a rákosovky.

Posledným záhonom je vyvýšený trvalkový záhon atypického tvaru so zvlneným terénom. Rákosovka s bodovou výsadbou hadovníka na terénnych modeláciách bude výrazne kontrastovať s okolitou výsadbou. Tráva sa príjemne vlní vo vetre a naopak hadovka vytvorí pevnú vertikálnu líniu v tomto záhone. Drobným akcentom bude kruhový záhon taktiež z monokultúry rákosovky a bude v ňom vysadená jedinečná popínava ruža.

K.04 DRUHOVÁ SKLADBA

STROMY			
Číslo	Latinský názov taxónu	Slovenský názov taxónu	Množstvo
1	<i>Liquidambar styraciflua</i>	ambrovník styraxový	5

KRY A TRVALKY			
Číslo	Latinský názov taxónu	Slovenský názov taxónu	Množstvo
2	<i>Clematis macropetala</i> 'Blue Bird'	plamienok horský	2
3	<i>Clematis montana</i> 'Grandiflora'	plamienok horský	3
4	<i>Clematis montana</i> 'Mayleen'	plamienok horský	3
5	<i>Lonicera henryi</i>	zemolez henryho	5
6	<i>Lonicera henryi</i> 'Copper Beauty'	zemolez henryho	2
7	<i>Rosa</i> 'Albertine'	popínava ruža	1
8	<i>Parthenocissus tricuspidata</i>	pavinič trojlaločný	2
9	<i>Hakonechloa macra</i>	rákosovka	599
10	<i>Persicaria bistorta</i> 'Superba'	hadovník	356
11	<i>Vinca major</i>	zimozeleň väčšia	420
12	<i>Vinca major</i> 'Alba'	zimozeleň väčšia	250

K.05 ŠPECIFIKÁCIA DREVÍN A KROV

1 *Liquidambar styraciflua*

Popis:

Jednodomá opadavá, stredne veľká drevina, dorastajúca 12–15 m výšky a s priemerom kmeňa cca. 60–100 cm. Koruna je prevažne kužeľovitá, rozširujúca sa nadol. Borka tmavošedá, v mladosti tenká, hladká, neskôr hlboko pozdĺžne rozbrázdnená, korkovitá, 2–4 cm široká. Letorasty olivovo zelené, svetlohnedé až tmavo červenohnedé, mierne hranaté, lesklé, lysé alebo jemne plstnaté, staršie vetvičky s výrazným korkovými krídlami. Listy jednoduché, okrúhle alebo l'advinovité, dlaňovito laločnaté. Čepel' 7–25 cm dlhá, 4–18 cm široká so 3–7 zašpicatenými lalokmi, na vrchnej strane tmavozelená, lesklá, na rube svetlejšia, lysá, prípadne ochlpenie v pazuchách žilnatiny. Báza listu uťatá alebo srdcovitá, okraj listu mierne pílovitý až zubatý. Listy sa na jeseň výrazne sfarbuju do rôznych odtieňov od oranžovej do ružovej, červenej až fialovej farby. Kvetý sú nahé, jednopohlavné, zelenožlté, drobné, v guľovitých hlavičkách, vyrastajú z koncového púčika. Samčie kvety s 4–10 tyčinkami na mnoho hlavách na vzpriamených latách, samičie s jedným spodným semenníkom z dvoch plodolistov, visiace na stopkách spravidla v jednej guľatej hlave. Plodom sú toboľky s vytrvalými čnelkami usporiadané po 20–50 v guľovitom plodenstve 2,5–4 cm veľkom, najprv zelenom, neskôr žltavom, po dozretí hnedom. Semená veľké 1–2 mm hranaté, s krídlami.

Výskyt, požiadavky na stanovištné vlastnosti:

Rozšírený je v Severnej a Strednej Amerike, vertikálne rozmedzie je 0–800 m n. m. Do Európy bol prvý krát privezený v 17. storočí. Vyskytuje sa v opadavých lesoch mierneho pásma, ale aj v oblastiach teplejších vlhkých lesov. Na pôdu je pomerne nenáročný. V miestach pôvodného výskytu rastie najčastejšie na neutrálnych až kyslých, vlhkých bohatých hlinitých náplavoch, v údoliach dolných tokov riek. Darí sa mu aj na málo priepustných ílovitých pôdach i na štrkovitých a piesčitých pôdach, bažinách. Málo tolerantný k zatieneniu. Kvitne od konca februára do polovice mája, plody dozrievajú behom septembra – októbra toho istého roku.

Vlastnosti a použitie:

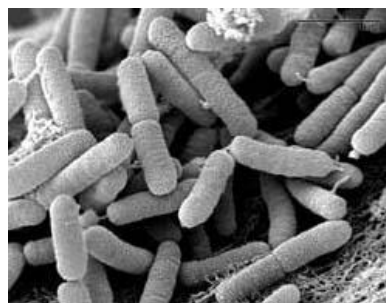
Liquidambar poskytuje tvrdé, pevné a dekoratívne drevo s belou bielo naružovelou a jadrom sfarbeným do rôznych odtieňov červenohnedej farby. Používa sa na výrobu nábytku, dýh, preglejok, vhodné ako stavebné drevo, na výrobu vlákny a papiera. Hojne pestovaný druh v rôznych častiach sveta ako technická, melioračná a protierózna drevina. Pre svoje jesenné sfarbenie listov, korkové vetvy a celkový vzhľad našiel ambrovník uplatnenie i v našich podmienkach ako solitérna drevina v sadovníctve a okrasnom záhradníctve. Vyžaduje chránené polohy a u mladých jedincov zazimovanie. Dobré znáša prípadný tvarovací rez na jar pred pučaním.

Choroby a škodcovia:

Xylella fastidiosa – Piercova choroba listov

V EÚ sa vďaka súboru opatrení baktéria šíri zriedkavo, napriek tomu bolo v poslednej dobe zaznamenaných niekoľko prípadov výskytu z dôvodu importu rastlín z iných krajín. Spôsobuje

Pierceovu chorobu rastlín, ktorej hlavnými príznakmi je spála listov – náhle uschnutie a zhnednutie okrajovej časti listovej čepele, kým susediace pletivo zožltne a sčervenie. Napadnuté rastliny môžu spôsobiť infekciu a smrť ďalších jedincov, nakoľko ohrozuje viac ako 200 druhov hostiteľských rastlín. Vážne tak ohrozuje poľnohospodárstvo, lesníctvo, súkromnú i verejnú zeleň a aj voľnú prírodu. Jedinou praktickou metódou ochrany a zabráneniu šírenia tohto škodlivého organizmu je vykonanie karanténnych opatrení, čo znamená predovšetkým identifikáciu ohnisk výskytu ochorenia a následné zabránenie jeho šíreniu. Napadnuté listy je potrebné zlikvidovať spálením. V prípade podozrenia z výskytu baktérie *Xylella fastidiosa* je potrebné informovať fytoinšpektorov Ústredného kontrolného a skúšobného ústavu poľnohospodárskeho v Bratislave.

2 *Clematis macropetala* 'Blue Bird'

Popis:

Plamienky sa prichytávajú k opore listovými úponkami (stopkami). Plamienok plstnatý, je opadavý, skoro kvitnúci, polodrevnatý popínavý plamienok, ktorý zvyčajne dorastá 6–10 m a vyznačuje sa svetlo levandulovo-modrými kvetmi v tvare lampáša kvitnúcimi v apríli. Kvetý pôsobia ružovkastými semennými hlavami, ktoré sú vysoko okrasné. Má zubaté, živo zelené listy s hlbokými zárezmi. Vybraný kultivar 'Blue Bird' je význačný hviezdicovými okvetnými plátkami, ktoré sú zašpicatené. V strede je dominantný terč s krátkymi okvetnými plátkami bledožltej farby.

Pôvod: tropické a subtropické pásmo

Nároky na pestovanie:

Rastlina má rada slnečné stanovište, ale znesie i polotieň. Vyžaduje bohatú zálievku. Prosperuje na priepustnej humóznej pôde, nie však kyslej. Plamienok horský nevyžaduje jarný rez. V prípade potreby pre usmernenie rastu sa môže zrezať po odkvete podľa potreby, avšak nikdy nie hlbšie ako 1 meter od zemského povrchu. Plamienky sú v našich podmienkach plne mrazuvzdorné.

Choroby a škodcovia:

Veľmi častý problém, ktorý napadá rôzne veľkokveté kultivary je hubového pôvodu. Problém začína nápadným vädnutím najskôr listov, neskôr celých stoniek a rastlín. Výhonky zároveň hnednú a

celú nadzemnú časť možno ľahko oddeliť. Preventívne je vhodné uskutočniť niekoľko opakovaných postrekov fungicídnyimi prípravkami, napríklad prípravkom Magnicur. Prevenciu môžeme zabezpečiť výsadbou odolných kultivarov, výber slnečných pestovateľských miest s tým, že miesto odkiaľ vyrastajú korene musí byť zatienené. Potrebné je nezanedbať rez, rastliny priebežne prihnožovať. Pomáhajú preventívne postreky, prípadne dezinfekcia pôdy pri výsadbe náchylnejších kultivarov.

(Poznámka: body: pôvod, nároky na pestovanie a choroby a škodcovia platia pre všetky vybrané druhy rodu *Clematis*.)

3,4 *Clematis montana*

Popis:

Plamienok horský je odolný, nenáročný druh drevitej liany s výrazne bohatým kvitnutím počas jari. Dokáže sa popnúť až do výšky 8 m a rastie veľmi rýchlo. Kvetý majú priemer 5 cm a vyskytujú sa v odtieňoch bielej až tmavoružovej farby.

Popis: kultivar 'Grandiflora':

Jedná sa o silno rastúci kultivar s voňavými veľkými kvetmi bielej farby. Má 4 okvetné plátky bielej farby so žltým stredom. Výhodou je, že môže byť pestovaný aj v tieni. Kvitne pomerne dlho cca. 3 mesiace a dorastá sa až do 5 metrov.

Popis: kultivar 'Mayleen': je výnimočne nádherný plamienok horský – popínava liana so schopnosťou rastať do výšky až 5 m. Odtieňmi bledo ružovej zafarbené štvorpočetné kvety sa objavujú v máji, pričom nimi býva obsypaná celá rastlina v súvislej ploche. Sú ľahko aromatické. Potrebuje slnečné stanovište s vlhkou, živnou a priepustnou pôdou. Báza koreňa musí byť chránená pred priamymi lúčmi a proti nadmernému vysychaniu, ako aj pred silnými mrazmi. Silný mráz spôsobí, že plamienok na ďalší rok nezakvitne, avšak to nemusí znamenať, že uhynie. V porovnaní s veľkokvetými plamienkami je početnosť kvetom niekoľkonásobne vyššia. Spoločne obrastie vysoké múry, či pergoly.

5,6 *Lonicera henryi*

Popis:

Jedná sa o listnatú, stále zelenú popínavú lianu, ktorá sa dorastá 4–8 m. Pestuje sa najmä pre veľké a spoločne neopadavé, podlhovasto kopijovité, hladké, kožovité listy, ktoré sú mierne lesklé za sucha a nádherné lesklé po daždi. Puky majú výrazný, tmavo vínový odtieň rovnako ako najviac oslnené listy počas zimy. Kvetý nie sú príliš nápadné, sú svetlo červené so žltým hrdlom, oveľa menšie a redšie ako na ostatných kvitnúcich zimolezoch a objavujú sa v prvých horúcich dňoch na konci jari a začiatku leta. Rastie rýchlo a tvorí mohutné previsy s čím je potrebné počítať pri voľbe vhodnej opory – časom bude rastlina veľmi ťažká. Strihanie je možné vykonávať v lete po odkvitnutí.

Pôvod: je vždyzelená popínavka pôvodom z Číny, ktorá sa v našej republike za posledné desaťročia vysádzala skôr náhodne, alebo ju pestovali nadšenci a milovníci vždyzelených rastlín. Tradovalo sa totiž, že nie je dostatočne otužilá pre našu klímu, čo sa našťastie ukázalo, že nie je pravda.

Nároky na pestovanie:

Potrebuje živnú, vlhkú ale dobre odvodnenú zem a umiestnenie na slnku či v polotieni. Mrazuvzdorný do min. -30°C a zvládne aj exponované stanovištia.

Choroby a škodcovia:

Pri tomto druhu kra nie sú všeobecne známe žiadne rozšírené choroby ani škodcovia.

Popis: kultivar: 'Copper Beauty'

Vybraný kultivar je zaujímavý svojimi kvetmi a sfarbením. Listy sú o niečo tmavšie a kvety viac do žltej farby. Všetky ostatné nároky sú rovnaké ako pri základom druhu.

7 Rosa 'Albertine'

Popis:

Jedná sa o popínavú ružu (climbing rose) s červenkasto-lososovými pukmi, ktoré sa otvárajú do veľkých, mnohokvetých, svetloružových kvetov s určitým charakterom hybridnej čajovej ruže. Majú úžasne silnú, bohatú ovocnú vôňu. Jej vzrast je rozkonárený a bohatý, s drobnými tmavozelenými listami. Dorastá sa až 6 metrov.

Pôvod: jedná sa o dlhodobý šľachtený kultivar, ktorý bol do Veľkej Británie introdukovaný v roku 1921. Rok introdukcie na naše územie nie je známy.

Nároky na pestovanie:

Preferuje slnečné stanovište, ale znesie aj zatienenie a je vhodná pre pergoly a verejné priestory. Nie je náročná na pôdne podmienky.

Choroby a škodcovia:

Najčastejšími a najnebezpečnejšími chorobami sú práve čierna škvrnitosť (*Marssonina rosae*), ďalej je to múčnatka (*Sphaerotheca pannosa*) a hrdza ružová (*Phragmidium mucronatum*). Všetky tieto ochorenia ruží patria k hubovým chorobám a sú typické tým, že sa na listoch a niekedy aj na nových výhonkoch začne objavovať povlak rôznych farieb. Podľa farby je možné rozlíšiť o akú chorobu sa jedná. Rovnako nebezpeční ako choroby sú pre ruže aj jej škodcovia. Najčastejším škodcom ruží sú vošky, no vyskytujú sa aj piliarky, roztoče, strapky a Chrástovec japonský.

múčnatka ruží

hrdza ružová

vošky

čierna škvrnitosť

8 *Parthenocissus tricuspidata*

Pôvod: Pavinič trojlaločný pochádza z oblasti Ázie – Čína, Kórea, Japonsko a je u nás úplne bezproblémovo pestovateľný.

Popis:

Popínavá liana dorastajúca sa 10– 20 metrov. Jedná sa o veľmi oblúbenú popínavú drevinu okrasnú listom. Má stredne veľké, nie príliš vykrajované, výrazne lesklé listy s tromi cípmi. Sú opadavé a pri krajoch iba plytko a riedko zubaté. Farba je tmavo zelená a na jeseň sa mení na krikľavo vínovú následne na tmavo karmínovú sa žltými listami v pozadí. Keď začnú opadávať, celá rastlina je šarlátovo až lososovo ružová.

Nároky na pestovanie:

Pavinič nie je náročný na pôdne podmienky, napriek tomu sa mu najlepšie darí v živných pôdach akéhokolvek pH s dostatkom vlhky. Porastie na slnku aj v tieni, ale na oslnených lokalitách dosahuje najžiarivejšieho jesenného sfarbenia. Pavinič je spoľahlivo mrazuvzdorný do cca. –34 °C.

Choroby a škodcovia:

Pleseň – Je to huba, ktorá spôsobuje žlté škvrny na hornom povrchu a hnedasté škvrny na spodnej strane listu. Ničí sa s oxychloridom med'natým.

Rhizoctonia – je to huba, ktorá zapríčiňuje odhnívanie koreňov. Lieči sa fungicídom.

11,12 *Vinca major*, *Vinca major* 'Alba'

Popis: Nízky až plazivý polokrík, iba kvitnúce výhony rastú vzpriamene do výšky 15 cm. Listy sú oválne vajcovité s ostrejšou špičkou, tmavo zelené, lesklé, 4–6 cm dlhé. Kvetý jasne modré až fialkové, 3–4 cm široké, tanierovité, 5–početné. Kvitnú od konca apríla do polovice mája. Rastlina vytvára poliehavý koberec do výšky 20–40 cm a pokryje plochu 40–60 cm v priemere. Na vlhších pôdach výhony rýchlo zakoreňujú a rozrastajú sa ďalej do šírky.

Pôvod: rozšírený v celej Európe a západnej Ázii, Himaláje, Atlas. Pôvodný druh pochádza zo Stredomoria.

Nároky na pestovanie:

Nenáročný, najlepšie rastie v polotieni, v bežnej záhradnej pôde, pokiaľ možno živnej a primerane vlhkej. Znáša aj plné slnko, potom je vhodná závlaha počas letných horúcich období. Znáša mestské ovzdušie. Zimozeleň je úplne mrazuvzdorná.

Popis: kultivar: 'Alba'

Vybraný kultivar je zaujímavý svojimi kvetmi s bielym sfarbením.

K.06 PLÁN ÚDRŽBY

Plán údržby je popísaný od výsadby po dĺžku 3 rokov. Toto obdobie je veľmi kľúčové pre správne prosperovanie rastlín na stanovišti.

K.06.1 ÚDRŽBA STROMOV (*LIQUIDAMBAR STYRACIFLUA*)

Dôležité je nezanedbať starostlivosť pri výsadbe – vid'. K2 Technická správa, kap. K.02.1.1.

Daný druh si následne nevyžaduje pravidelnú, špeciálnu starostlivosť behom roka. Jedná sa o vysoko okrasnú drevinu a rez je žiadúci iba v bezpečnostnom prípade. Stromy je vhodné hnojiť 1x/ročne (na jar) hnojivom *OSMOCOTE* (postupne sa uvoľňuje behom celého roka).

Nadzemné kotvenie sa optimálne odstraňuje po 3 rokoch, no ak bude vhodné ho ponechať dlhšie, odstráni sa v časovom horizonte podľa potreby.

K.06.2 ÚDRŽBA POPÍNAVÝCH DREVÍN

Popínave dreviny je nutné pravidelne smerovať a prichytávať ku konštrukcií pergoly. Je potrebné kontrolovať, aby úchyty neškrtili kmeň a výhony, a nespôsobili mechanické poškodenia, ktoré by mohli viesť ku vzniku chorôb. Kontrolu a prechytenie/ previazanie je vhodné opakovať každý rok vždy na začiatku a na konci sezóny tj. marec a október. Všetky druhy (okrem rodu *Clematis* – ten podľa potreby) pristrihujeme 2x/rok – na jar a na jeseň. Popínave dreviny vyvážujeme úväzom s prackou z polykarbonátu. Odporúčame používať úväzy šírky 1,2 cm a dĺžky 30 cm. (pre viac info vid'. str. 28 z: <https://www.arborobchod.cz/download.php?fid=306161>). Množstvo potrebných úväzov nie je možné určiť/ predpokladať vo fáze projektovania. Tzn. Množstvo a dopyt bude upresnený pri samotných úkonoch vyvážovania.

Na konci každej sezóny odstraňujeme odkvitnuté časti rastlín (najmä u rodu *Rosa* a *Clematis*).

K.06.3 ÚDRŽBA TRÁV A TRVALIEK

Poznámka: Zavlažovanie záhonu zostáva od založenia (behom sezóny zavlažovania) konštantné; výsadbu je nutné založiť do ľahkého rašelinného substrátu.

Ostatnú údržbu navrhovaných trvaliek je možné charakterizovať ako menej náročnú. Po výsadbe a prvý rok je nutné trvalkové záhony odburiňovať 1x/mesiac a po 3. roku 1x/ mesiac (resp. 7–8 návštev v sezóne) a týmto spôsobom potlačiť nevhodné druhy rastlín na záhone. Po 2. až 3. roku od výsadby je možné starostlivosť obmedziť iba na odstraňovanie odkvitnutých častí rastlín.

Predpokladá sa, že v tejto dobe už bude navrhovaná vegetácia dostatočne zapojená a konkurencieschopná.

Trvalky je vhodné prihnojovať 3x/rok (jar, leto, jeseň), alebo hnojivom s celoročným uvoľňovaním *OSMOCOTE*, ktoré stačí aplikovať 1x/rok na jar na začiatku sezóny.

Navrhované trvalky sú stálezelené druhy, čiže majú pretrvávajúcu pôsobnosť na záhone. Kvôli vizuálnemu efektu sa odporúča odstraňovať odkvitnuté časti hadovníka (*Persicaria bistorta* 'Superba' a ručne prebrať zožltnuté listové čepele rákosovky (*Hakonechola macra*).

K.06.4 ÚDRŽBA TRÁVNÍKA

Údržba navrhovanej trávinatej plochy sa behom rokov výrazne nemení. Prvý krát trávnik kosíme 2 týždne po položení trávnych kobercov. Aby sme udržali typ parkového trávnik, je vhodné ho kosiť aspoň 1x/týždenne približne od apríla do októbra (podľa počasia a potreby) na kratšiu dĺžku listovej čepele. Tento typ je vhodné pieskovať a hnojiť tekutým hnojivom 1x/ 3 týždne. Trávnik vertikutujeme 2x/rok (jar a jeseň).